

Szakképzési webinárium: 1. Bevezetés, az új szakképzési rendszer felépítése

Előadó: Ábrahám Norbert

KJE címzetes egyetemi docense

Változások a szakképzésben 1.

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

- **A törvény célja -többek között- olyan szakképzési rendszer kialakítása, amely:**
 - segíti a tudatos szakmaválasztást,
 - igazodik a XXI. század munkaerőpiaci követelményeihez,
 - a gyakorlati tanulásra épít,
 - a szakképzés és a gazdasági szféra közötti együttműködés erősítésére alapoz,
 - valós munkaerőpiaciesélyt és biztos megélhetést biztosító szakképzettséget ad.
- **A törvény jelentős változásokat indukál az oktatás szemléletében, módszereiben, szervezésében.**
- **OKJ helyett Szakmajegyzék!**

Jelentős változás:

- **A szakképzés leválasztása a köznevelés rendszeréről, annak sajátosságaira tekintettel. A szakképzés szabályozása inkább a felsőoktatáséhoz közelít (mindkettő kimenete szakma megszerzése, ami rugalmasabb szabályozást igényel).**

A köznevelés rendszere és a szakképzés rendszere 2020-tól

Szakképzési törvény hatálya alatt:

- Technikum
- Szakképző iskola
- Többcélú szakképző intézmény (részletes ismertetése a következő slide-okon)

Köznevelési törvény hatálya alatt:

- Szakgimnázium
- Szakiskola
- Szakképzési feladatot is ellátó többcélú köznevelési intézmény

Változások a szakképzésben 2.

A szakmai oktatás és szakmai képzés kimenete

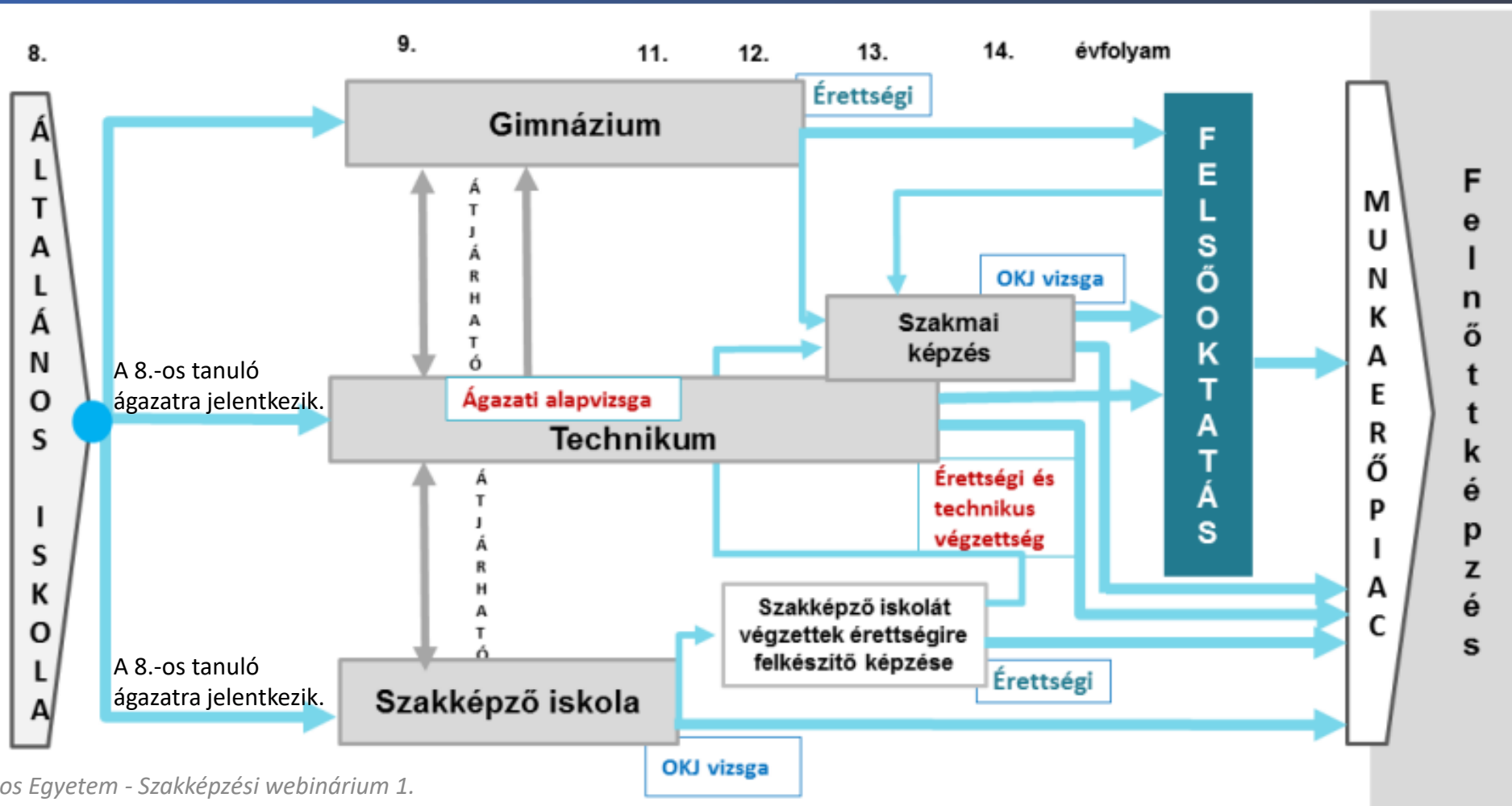
Fontos: a vizsgáztatás elválik a képzéstől!

- A **szakmai oktatásban** részt vevők akkreditált vizsgaközpontban letett sikeres szakmai vizsga esetén államilag elismert **középfokú végzettséget és szakképzettséget** szereznek (technikumban technikusi oklevelet, szakképző iskolában szakmai bizonyítványt).
- A **szakmai képzés** eredményes elvégzéséről a képzésben részt vevő **tanúsítványt** szerez, amely előfeltétele a képzőtől független,
- **akkreditált vizsgaközpontban teljesíthető képesítő vizsgának**. A képesítő vizsga sikeres teljesítése esetén a vizsgázó államilag elismert, **szakképesítést tanúsító képesítő bizonyítványt** szerez.

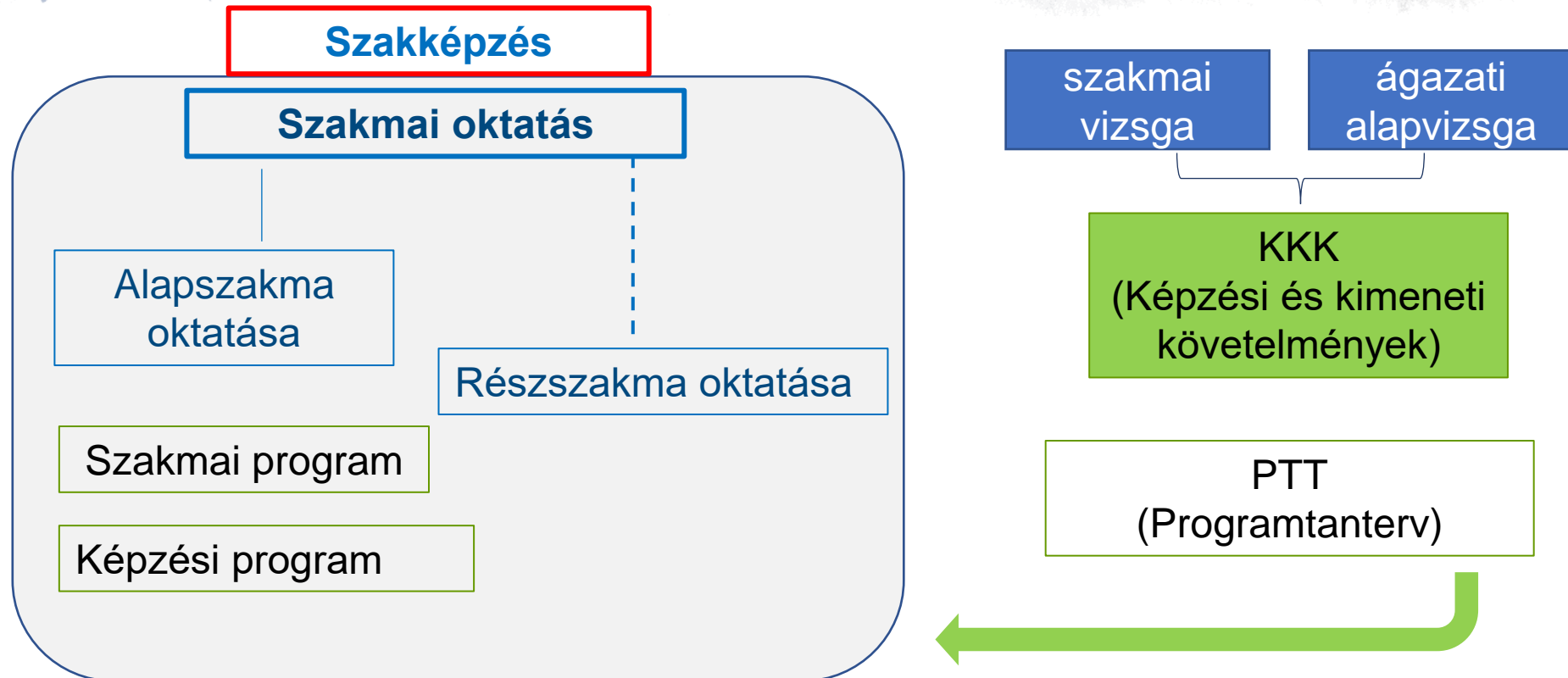
Az akkreditált vizsgaközpontok a vizsgáztatást a szakmai oktatás képzési és kimeneti követelményei, valamint a szakmai képzések programkövetelményei alapján végzik.

Átmeneti szabályozás: A szakképző intézmények 2025. december 31-ig akkreditált vizsgaközpontnak minősülnek.

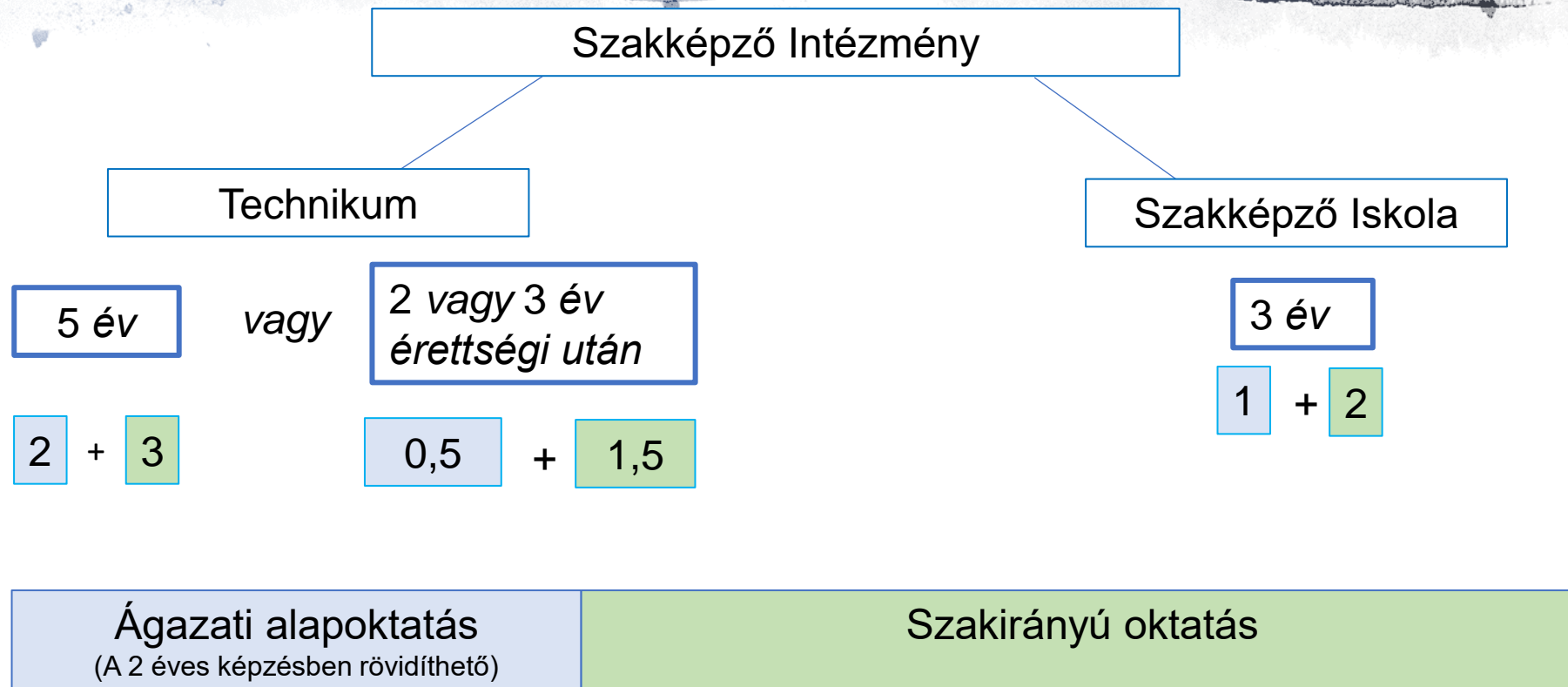
A szakképzési rendszer 2020-tól

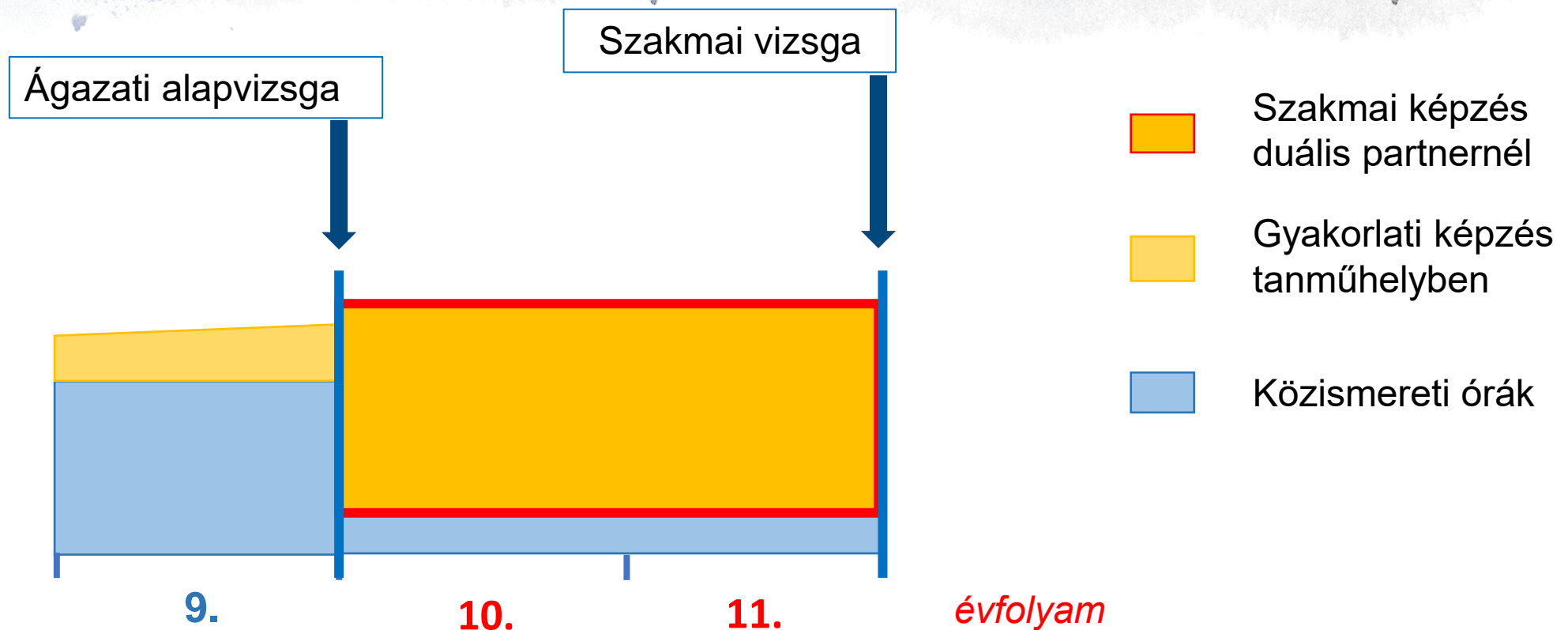
Szakképzési és munkaerőpiaci képzési rendszer

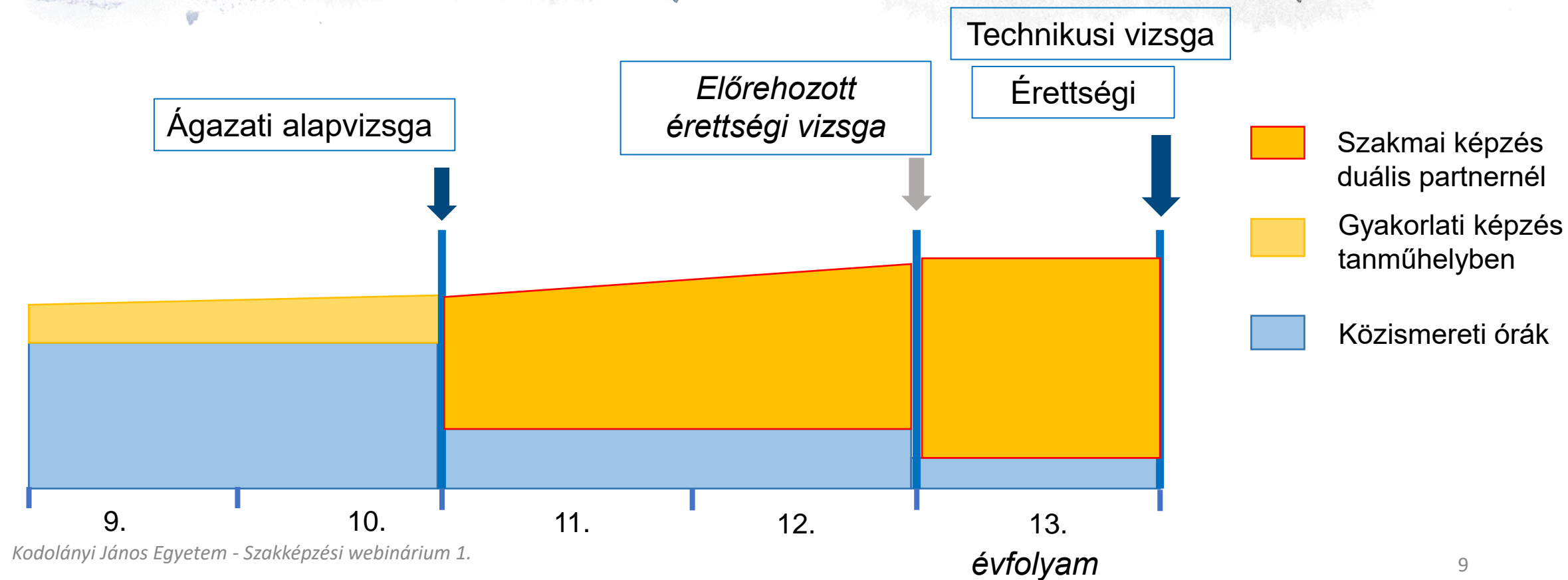
Intézménytípusok a szakképzésben

Szakképző iskola képzési keresztmetszete

Technikum képzési keresztmetszete

Szakképzés szabályozása – Szabályozó dokumentumok

Új

**Képzési és kimeneti követelmények
(KKK)**

**Programterv
(PTT)**

Szakmai program

Központosan kiadott
dokumentum

Központosan kiadott
dokumentum

Iskola készíti el

Régi

Szakmai és vizsgakövetelmények (SZVK)

Szakképzési Keretterv szakmai rész

Szakmai program

Szakmai dokumentumok – Képzési és kimeneti követelmények (KKK)

- Elvárt tanulási eredmények - kimenet-, illetve tartalom szabályozás
- A szakmai kimenetet (elérendő szakmai készségeket) és nem annak megszerzésének módját határozza meg
- *Az egyes szakmákra vonatkozó KKK-k tartalmazzák a részzakmák képzési és kimeneti követelményeit is*
- Szakmai követelmények Tanulási Eredmény Alapú (TEA) megfogalmazása:
 - Képesség
 - Tudás
 - Attitűd
 - Autonómia-felelősség
- Alapadatok (ágazat, szakma neve, azonosító száma stb.)
- Szakma leírása
- Oktatás tárgyi feltételei, eszközigénye
- Ágazati alapoktatás
 - szakmai követelmények
 - ágazati alapvizsga részletes leírása
- Szakirányú oktatás
 - szakmai követelmények
 - ágazati alapvizsga részletes leírása

Szakmai dokumentumok – PTT (Programtanterv)

- A KKK alapján készül
- Tanulási területek és azokhoz rendelt tantárgyak
- Alapadatok (szakma neve, azonosítója)
- Oktatók képesítési követelményei
- Személyi és tárgyi feltételek
- A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként (elmélet – gyakorlat nem különül el, van szabadon felhasználható időkeret)
- Tanulási területek részletes szakmai tartalmának leírása (fejlesztendő kompetenciák)

Az oktatás és képzés szabályozása

Ágazati alapvizsga

Korábban: szintvizsga

- A szintvizsga annak mérésére szolgál, hogy a tanuló a szakközépiskolai vagy szakiskolai képzés első szakképzési évfolyamán elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat.

- A tevékenység a szakképző iskola bevonásával történik, a vizsgán a tanulóknak szakképesítésük szerinti szakmai gyakorlati feladatot kell végrehajtaniuk a szakmai és vizsgakövetelményben előírtak alapján.

- Szakmai gyakorlati feladat (70%), mérés (20%), munkavédelem (10%) Lásd Szintvizsga feladatbank (http://www.isziir.hu/_frontend/index.php?module=page&id=17)

Most: ágazati alapvizsga

- 1 vagy 2 év után tehető, megállító jellegű, az iskola szervezi a KKK alapján,

- írásbeli és gyakorlati vizsga

- Az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciát mér országosan egységes eljárás keretében -> **jogosulttá teszi a tanulót a duális képzésbe való belépésre.**

- A **szakmai vizsgába beszámít**, vagyis ha egy szakma megszerzését követően valaki az adott ágazathoz tartozó további szakmát kíván szerezni, az ágazati alapvizsgát nem kell megismételnie.

- A **vállalatok közreműködhetnek** a duális képzés keretében a náluk Alkalmazásra kerülő tanulók **kiválasztásában.**

A szakképző iskolában és a technikumban a tanulóknak ugyanazoknak az ágazati alapismereteknek az elsajátítására van lehetőségük -> **átjárhatóság biztosítása technikum és szakképző iskola között!**

A technikumban az ágazati alapoktatásra rendelkezésre álló többlet időkeret egyéb tartalmakkal tölthető meg, pl. iskolai és/vagy helyi sajátosságok.

Az oktatás és képzés szabályozása

Szakmai vizsga

Korábban: Szakmai képesítő vizsga

- vizsgarészek: szóbeli, írásbeli és gyakorlati vizsga

Most: Szakmai vizsga / technikus vizsga

- külső szervezésű (később vizsgaközpontok, így a megbízhatóság és érvényesség biztosítható)
- nincs külön szóbeli vizsga (objektivitás)
- megjelenik a portfólió (tanuló tanulási tevékenységének „összes” terméke)
- vizsgarészek: központi interaktív vizsga, projektfeladat

Felnőttoktatás helyett felnőttek oktatása

A felnőttek szakmaszerzésének, képzésének megkönnyítése

- Cél: a szakma megszerzésére irányuló szakmai oktatás a felnőttek esetében csökkentett időtartamban történjen. A képzési idő, a hasonló munkakörben megszerzett szakmai tudás figyelembevételével, akár negyedére is rövidíthető.
- A felnőttek oktatása akár a nappali rendszerű oktatásban résztvevő tanulókkal együtt is történhet -> rugalmasabb szervezés
- Lehetőséget kell adni az elmélet e-learning-es elsajátítására
- Akár a képzésben részt vevőt foglalkoztató vállalat is részt vehet a képzésben duális partnerként.
- Iskolai rendszerű szakképzés \neq iskolapad! Ismételten fontos hangsúlyozni, hogy a felnőttek oktatását a rugalmasságra és hatékonyságra törekedve kell megszervezni.

A szakképző intézményben tanulók, képzésben résztvevők

Jogviszony a szakképző intézményben

Tanulói jogviszony (25 éves korig):

- Akár a 2. szakmát is tanulói jogviszonyban szerezheti meg a fiatal.
- Tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban résztvevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti.[...](Vagyis azzal, aki tanulmányai megkezdésekor a 25 éves kort nem éri el.)

Felnőttképzési jogviszony:

- A felnőttek oktatása nem tanulói jogviszonyban történik, a szakmai oktatás rugalmasabb, rövidebb.
- Egyéb jogviszonnal rendelkezők, továbbá a 25. életévüket betöltötték.

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet 1.

A SZAKKÉPZÉS FOGALMA ÉS RENDSZERE

A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY

- A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY TÍPUSAI ÉS TEVÉKENYSÉGE:

1. A szakképző intézmény típusai
2. A szakképző intézmény tevékenysége

- A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY ALAPÍTÁSA, MEGSZÜNTETÉSE ÉS ÁTSZERVEZÉSE

- A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY FENNTARTÁSA:

3. A fenntartó
4. A fenntartói irányítás

- A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSE:

5. A szakképző intézmény működésének általános rendje
6. A tanév és a tanítási év rendje, a foglalkozások
7. A szakképző intézmény döntései és azok felülvizsgálata

- A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY ALKALMAZOTTAI:

8. A szakképző intézmény alkalmazottai
9. A szakképző intézmény vezetői
10. A szakképző intézmény oktatói

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet 2.

A TANULÓ ÉS A KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLY - A TANULÓI JOGVISZONY ÉS A FELNŐTTKÉPZÉSI JOGVISZONY KÖZÖS SZABÁLYAI:

A TANULÓI JOGVISZONY

11. A tanulói jogviszony keletkezése, szünetelése és megszűnése

12. A tanuló jogai és kötelességei

13. A tanulmányi kötelezettségek teljesítése

14. A tanuló jutalmazása, fegyelmi és kártérítési felelőssége, a szakképző intézmény kártérítési felelőssége

15. A tanulók közösségei

16. A kiskorú tanuló törvényes képviselőjének jogai és kötelességei

A SZAKMAI OKTATÁS ÉS A VIZSGÁK RENDSZERE:

- A KÖZISMERETI OKTATÁS

- AZ ÁGAZATI ALAPOKTATÁS

- A SZAKIRÁNYÚ OKTATÁS

17. A szakirányú oktatás

18. A szakirányú oktatás megszervezése

19. Szakképzési munkaszerződéssel való részvétel a szakirányú oktatásban

A VIZSGÁK RENDSZERE:

20. Az ágazati alapvizsga

21. Az érettségi vizsga

22. A szakmai vizsga

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II. 7.) Kormányrendelet 3.

**A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ, ILLETVE
KÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐ KISKORÚ SZEMÉLY ÉS A
BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI,
MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓ
FELKÉSZÍTÉSE ÉS SZAKMAI VIZSGÁJA**

**A SZAKKÉPZÉS IRÁNYÍTÁSA, EGYÜTTMŰKÖDÉSI
RENDSZERE ÉS ELLENŐRZÉSE:**

- A SZAKKÉPZÉS IRÁNYÍTÁSA
- A SZAKKÉPZÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZERE

**A SZAKKÉPZÉS FINANSZÍROZÁSA ÉS
INFORMÁCIÓS RENDSZERE:**

- A SZAKKÉPZÉS FINANSZÍROZÁSA:

- 23. A szakképzési hozzájárulás
- 24. A szakképzés támogatása

- A SZAKKÉPZÉS INFORMÁCIÓS RENDSZERE:

- 25. A szakképzés információs rendszere
- 26. Az életpálya-tanácsadás és a pályaorientáció
- 27. A korai iskolaelhagyás megelőzését támogató rendszer

- SZAKKÉPZÉSI ADATKEZELÉS:

- 28. A szakképző intézmény adatkezelése

Hasznos linkek

- Innovatív Képzéstámogató Központ:

<https://ikk.hu/>

- Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal:

<https://www.nive.hu>

- Nemzeti Jogszabálytár:

<https://njt.hu/>

Kérdések

Köszönöm a
figyelmet!